

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 2CoCsp/48/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7120212342
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 01. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Matyiová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2023:7120212342.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Matyiovej a sudkýň JUDr. Anny Slovinskej a JUDr. Oľgy Mičietovej v spore žalobkyne A. B., nar. X.X.XXXX, C., D. E. XX, proti žalovanému KRUK Česká a Slovenská republika, s.r.o, so sídlom Hradec Králové, Československej armády 954/7, Česká republika, IČO: 247 85 199, zast. Advokátska kancelária ŠMÍDA advokátní kancelář s.r.o., Hradec Králové, Eliščino nábřeží 280/23, Česká republika, podnikajúca na území Slovenskej republiky prostredníctvom ŠMÍDA advokátní kancelář s.r.o., organizačná zložka, Poprad, Námestie sv. Egídia 42/97, IČO: 47 255 773 Poprad, o zaplatenie 2.700 € s prísl., o odvolaní žalovaného proti rozsudku 42Csp/314/2020-86 z 18.3.2022 Okresného súdu Košice I

rozhodol:

M e n í rozsudok v napadnutom vyhovujúcom výroku tak, že žalobu z a m i e t a.

P r i z n á v a žalovanému náhradu trov celého konania v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom Okresný súd Košice I (ďalej len „súd“ alebo „súd prvej inštancie“) zaviazal žalovaného zaplatiť žalobkyni 200 € do 3 dní od právoplatnosti rozsudku, v prevyšujúcej časti žalobu zamietol a žalobkyni náhradu trov konania nepriznal.

Rozhodol takto o žalobe, ktorou sa žalobkyňa ako spotrebiteľka domáhala primeraného finančného zadosťučinenia podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa na tom skutkovom základe, že v konaní sp. zn. 35C/31/2016 v ktorom bola ona žalovaná žalobcom KRUK Česká a Slovenská republika, s.r.o. o zaplatenie 14.542,12 € bola žaloba voči nej právoplatne zamietnutá z dôvodu neplatného postúpenia pohľadávky, keď táto bola postúpená pred jej zosplatením. V uvedenom konaní teda spoločnosť KRUK s.r.o. nebola aktívne legitimovaná na podanie žaloby voči nej.

Súd vykonaným dokazovaním z rozsudku Okresného súdu Košice I sp.zn. 35C/31/2016 z 19.9.2017 zistil, že právny predchodca žalobcu Slovenská sporiteľňa a.s. ako veriteľ a žalovaná ako dlžník uzatvorili dňa 29.10.2010 podľa zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a iných pôžičkách Zmluvu o splátkovom úvere č. 0449853062, na základe ktorej veriteľ jednorazovo poskytol žalovanej dlžníčke spotrebný bezhotovostný úver vo výške 13.500 € s úrokovou sadzbou fixnou do splatnosti vo výške 14,5 % ročne. Zo sumy 13.500 € bola odpočítaná suma spracovateľského poplatku 189,17 € a len rozdiel týchto súm bol poskytnutý žalovanej na účet. Dohodnuté boli splátky predmetného úveru do 31.1.2020 vo výške 18,30 € mesačne k poslednému dňu v kalendárnom mesiaci, pri počte splátok 120, pri konečnej splatnosti úveru 27.1.2020. RPMN predstavovala 16,44 %, priemerná RPMN 14,74%

a celkové náklady spojené s úverom 12.734,40 €. Podľa odôvodnenia rozsudku nedošlo k účinnému doručeniu výzvy žalovanej (Mariette Isaeva) pred vyhlásením mimoriadnej splatnosti, preto nedošlo k účinnému oznámeniu o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru, nakoľko neboli naplnené potrebné zákonné predpoklady. Na základe zistených skutočností súd v konaní sp. zn. 35C/31/2016 uzavrel, že žalobca (KRUK Česká a Slovenská republika, s.r.o.) v konaní nie je aktívne legitimovaný na podaní žaloby voči žalovanej A. B., t.j. nie je nositeľom práva, ktorého sa v konaní domáha. Vzhľadom na svoj úspech v označenom spotrebiteľskom spore, žalobkyňa si uplatnila v tomto konaní od žalovanej spoločnosti právo na primerané finančné zadosťučinenie vo výške 2.700 €, ktorú považuje za adekvátnu vzhľadom na obrovské stresy s tým súvisiace, ktoré spolu s matkou utrpela.

Súd citoval ust. § 52 ods. 1 - 4, § 53 ods. 9, § 565 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách, § 3 ods. 5 posledná veta zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy. Skonštatoval, že žalobkyňa ohľadne nároku na zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia nesie dôkazné bremeno na preukázanie skutočností, ktoré majú vplyv na vznik nároku a na jeho výšku. V tejto súvislosti poukázal na to, že žalobkyňa sa v konaní sp. zn. 35C/31/2016 aktívne bránila, uviedla, že KRUK Česká a Slovenská republika, s.r.o. relevantne nepreukázala, aby jeho právny predchodca zákonným spôsobom vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru, preto táto spoločnosť nemohla platne nadobudnúť pohľadávku. K obrane žalovaného, že nemá v tomto konaní pasívnu legitimáciu, súd uviedol, že ho považuje za pasívne legitimovaného, lebo čase vyhlásenia rozsudku v spore sp. zn. 35C/31/2016 bol žalovaný stranou sporu. Poukázal na závery rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo/127/2017 z 30.1.2019 podľa ktorých pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti v zmysle § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. tohto ustanovenia treba rozumieť, že súd judikuje v prospech spotrebiteľa konkrétny nárok z porušenia práva alebo povinnosti, napr. nárok zo zodpovednosti za škodu, z bezdôvodného obohatenia, alebo vo výroku rozsudku určí neprijateľnosť konkrétne vymedzenej zmluvnej podmienky používanej v spotrebiteľskej zmluve (porovnaj rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/389/2015). Pre rozsah finančného zadosťučinenia zákon neustanovuje žiadne kritériá, ktoré by bolo potrebné pri určení výšky zadosťučinenia zohľadniť, jediným kritériom je primeranosť finančného zadosťučinenia. Je vecou úvahy súdu, aby so zreteľom na všetky okolnosti každého jednotlivého prípadu, stanovil rozsah finančného zadosťučinenia. Súd prvej inštancie konštatoval, že žalovaný porušil práva alebo povinnosti dodávateľa a svoj záväzok v procese vyhlásenia mimoriadnej splatnosti a pri postúpení pohľadávky., preto žalobkyňa má nárok na primerané finančné zadosťučinenie. Žalobkyňa v tomto konaní nešpecifikovala, aké komplikácie jej vznikli. Označila len stresy, ktoré jej a jej matke v súvislosti s tým vznikli. Relevantná je však iba ujma vzniknutá žalobkyni ako strane sporu. Napokon súd konštatoval, že na dosiahnutie účelu zákona pri zistených okolnostiach v danom prípade, za konanie žalovaného v rozpore so zákonom o ochrane spotrebiteľa a osobitnými zákonmi, je primeraným finančným zadosťučinením suma 200 €, ktorú žalobkyni priznal a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

Súd pri rozhodovaní o náhrade trov konania vychádzal z ust. § 255 ods. 1 CSP (podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci) a mal za to, že v danom prípade bola žalobkyňa úspešná pokiaľ ide o základ nároku, teda bolo jej priznané primerané finančné zadosťučinenie, ktorého výška závisela od posúdenia súdu. Preto vychádzal z toho, že žalobkyňa bola v spore plne úspešná, žiadne trovy konania jej však nevznikli, ako spotrebiteľ neplatila súdny poplatok, preto súd žalobkyni náhradu trov konania nepriznal. Žalovaný bol v základe plne neúspešný. Súd v spore nevhliadol dôvody hodné osobitného zreteľa.

Rozsudok vo vyhovujúcom výroku napadol včas podaným odvolaním žalovaný z odvolacích dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b/ a h/ CSP, t.j. súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Vytkol súdu prvej inštancie, že nedostatočným odôvodnením rozsudku, keď len veľmi laconicky načrtol spôsob svojho uvažovania, porušil jeho právo na spravodlivý proces najmä tým, že skutkovo a právne svoje rozhodnutie nezdôvodnil. V dôsledku toho je rozhodnutie nepreskúmateľné, nezákonné a svojvoľné, keďže z neho nie je zrejmé na základe akých skutočností a právnych úvah k nemu súd dospel. Trval na tom, že podanie žaloby o zaplatenie v pôvodnom konaní za účelom ochrany

jeho práv nesmie byť dodatočne sankcionované ani v prípade zamietnutia žaloby veriteľa pohľadávky. Poukázal na to, že žalobkyňa doposiaľ nevrátila poskytnuté peňažné prostriedky a takto sa snaží svoj eticky pochybný zisk ešte zvýšiť. Nesprávne právne posúdenie videl v posúdení splnenia podmienok pre priznanie primeraného finančného zadosťučinenia. Zastával názor, že postavenie spotrebiteľa ako žalovaného v spore, ktorý je základom pre uplatnenie primeraného finančného zadosťučinenia nepredstavuje „úspešné uplatnenie práva“ podľa § 3 ods. 5 ZoOS a tiež, že žalovaného ako postupníka nemožno považovať za osobu, ktorá zodpovedá za údajné porušenie povinnosti podľa ZoOS a osobitných predpisov, konkrétne za zosplatnenie úveru v rozpore so zákonom, keďže za to je zodpovedá banka ako postupca. S poukazom na doslovné znenie § 3 ods. 5 ZoOS s akcentom na význam slovného spojenia „domáhať sa“, trval na tom, že spotrebiteľ musí v spore vystupovať ako žalobca, a teda aktívne sa domáhať ochrany svojich práv. Pre porovnanie uviedol niekoľko príkladov zákonných ustanovení, kde zákonodarca používa rovnaké pojmy s rovnakým významom a tiež citoval niekoľko rozhodnutí odvolacích súdov v obdobných veciach, kde bola takáto žaloba vzhľadom na nesplnenie podmienok § 3 ods. 5 ZoOS zamietnutá. V závere zdôraznil nedostatok pasívnej vecnej legitímácie vo veci a tvrdil, že za zosplatnenie úveru a postúpenie pohľadávky v rozpore s príslušnými ustanoveniami zákona zodpovedá pôvodný veriteľ, teda banka, ktorá so žalobkyňou zmluvu uzavrela. Vzhľadom na uvedené žiadal, aby odvolací súd rozsudok v napadnutom rozsahu zmenil tak, že žalobu zamietne v celom rozsahu.

Žalobkyňa sa k odvolaniu nevyjadrila a v odvolacom konaní ostala nečinná.

Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd (§ 34 CSP) posúdil odvolanie žalovaného ako podané včas, oprávnenou osobou, proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustné, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario, v rozsahu vyplývajúcom z § 379, § 380 ods. 1, 2 CSP a z hľadiska uplatnených odvolacích dôvodov (§ 365 ods. 1 písm. b/, h/ CSP) a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného je dôvodné a že pre svoje rozhodnutie má dostatočný skutkový základ, preto v merite veci sám rozhodol procesným postupom podľa ust. § 388 CSP a rozsudok napadnutý vo vyhovujúcom výroku zmenil tak, že žalobu zamietol.

Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 26.1.2023 10.15 hod. v pojednávacej miestnosti č. dv. 202, II. poschodie Krajského súdu v Košiciach, pričom miesto a čas verejného vyhlásenia rozhodnutia boli riadne zverejnené v zmysle ust. § 219 ods. 1, 3 CSP.

V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

Výrok rozsudku, ktorým bola v prevyšujúcej časti žaloba zamietnutá, nebol odvolaním napadnutý (§ 379 CSP), nadobudol právoplatnosť (§ 227 ods. 1 CSP a ust. § 367 ods. 1 a contrario CSP), a preto nebol v odvolacom konaní preskúmaný.

Jednou z podstatných obranných námietok žalovaného bolo jeho tvrdenie (už aj v konaní pred súdom prvej inštancie) o nedostatku jeho pasívnej vecnej legitímácie vo vzťahu k nároku uplatnenému žalobkyňou v tomto konaní tvrdiac, že jednak zmluvou o postúpení pohľadávok na neho neprešla ako na postupníka pohľadávka voči žalobkyňi a jednak ak by aj došlo k porušeniu práv žalobkyne, zodpovedným by bol právny predchodca žalovaného – banka, ktorá so žalobkyňou uzavrela zmluvu o spotrebiteľskom úvere a ktorá je v zmysle rozsudku sp. zn. 35C/31/2016 naďalej vlastníkom predmetnej pohľadávky, lebo nedošlo k platnému postúpeniu pohľadávky.

Vecná legitímácia (aktívna či pasívna) je stav vyplývajúci z hmotného práva. Znamená to, že strana sporu je nositeľom práva, resp. povinností, o ktoré v súdnom konaní ide a je jedným z predpokladov úspešnosti žaloby.

Na to, aby sa niekto stal stranou sporu, nie je potrebné, aby bol účastníkom hmotnoprávneho vzťahu, o ktorý v konaní ide; stačí, ak podá žalobu (v takom prípade sa stáva žalobcom) alebo aby bola proti nemu podaná žaloba (v takom prípade sa stáva žalovaným). Či však bude žalobca v spore úspešný, závisí od toho, či je účastníkom hmotno-právneho vzťahu, z ktorého vyvodzuje žalobou uplatnený nárok. Pre označenie stavu vyplývajúceho z hmotného práva, kedy je jeden účastník subjektom práva a účastník na opačnej procesnej strane subjektom povinnosti, ktoré sú predmetom konania, sa v civilnom sporovom konaní používa pojem vecná legitímácia. Z hľadiska posúdenia vecnej legitímácie nie je rozhodujúce, či a na základe čoho sa určitá fyzická alebo právnická osoba len subjektívne cíti byť účastníkom určitého hmotno-právneho vzťahu, ale vždy iba to, či účastníkom objektívne je alebo nie je. Nedostatok aktívnej vecnej legitímácie znamená, že ten, kto o sebe tvrdí, že je nositeľom hmotno-právneho oprávnenia (žalobca), nie je nositeľom toho hmotno-právneho oprávnenia, o ktoré v konaní ide; o nedostatok pasívnej vecnej legitímácie ide naopak vtedy, ak ten, o kom žalobca tvrdí, že je nositeľom hmotno-právnej povinnosti (žalovaný), nie je nositeľom hmotnoprávnej povinnosti, o ktorú v konaní ide (rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 192/2004 citovaný v uznesení ústavného súdu III. ÚS 473/2017). Preskúvanie vecnej legitímácie, či už aktívnej (existencia tvrdeného práva na strane žalobcu), alebo pasívnej (existencia tvrdenej povinnosti na strane žalovaného) je imanentnou súčasťou každého súdneho konania. Súd vecnú legitímáciu skúma vždy aj bez návrhu a aj v prípade, že ju žiaden z účastníkov konania nenamieta.

V prejednávanej veci odvolací súd dospel k záveru, že právny názor súdu prvej inštancie, o pasívnej legitímácii žalovaného vo vzťahu k žalobkyňou uplatnenému nároku na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia, lebo „v čase vyhlásenia rozsudku v spore 35C/31/2016 bol žalovaný stranou sporu“, nie je správny.

Podľa rozsudku sp. zn. 35C/31/2016, na ktorom žalobkyňa založila svoj nárok na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v tomto konaní, nedošlo k správne postúpeniu pohľadávky na spoločnosť KRUK Česká a Slovenská republika, s.r.o, lebo jej právny predchodca nepreukázal, že zákonným spôsobom vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru, resp. že na ňu boli postúpené len splatné splátky úveru. Menovaná spoločnosť preto nenadobudla pohľadávku proti žalovanej a vo veci sp. zn. 35C/31/2016 nebola aktívne legitimovaná. Z uvedeného je zrejme, že nesprávnosť postúpenia pohľadávky spôsobil právny predchodca žalovaného (banka), tým, že porušil svoje povinnosti, ktoré mu ustanovuje osobitný právny predpis – zákon o bankách, keď nerešpektoval tam vyjadrené zákonné predpoklady pre platné postúpenie pohľadávky, ktoré sú prijaté z dôvodu ochrany spotrebiteľa. Neplatnosť zmluvy o postúpení pohľadávky zo spotrebiteľského úveru a tým v konečnom dôsledku aj úspech dlžníčky v konaní sp. zn. 35C/31/2016 proti postupníkovi KRUK Česká a Slovenská republika, s.r.o, spôsobil pôvodný veriteľ, teda právny predchodca v tomto konaní označeného žalovaného (porovnaj rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/80/2020 z 24.8.2022). Pretože podľa ust. § 3 ods. 5 posledná veta zákona č. 250/2007 Z.z. subjektom, od ktorého je možné požadovať primerané finančné zadosťučinenie je ten, „kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá“, je zrejme, že ním v tomto konkrétnom prípade nie je žalobkyňou označený žalovaný, ale jeho právny predchodca.

Odvolací súd vyriešiac v prospech žalovaného jeho podstatnú odvoláciu námietku o nedostatku jeho pasívnej legitímácie v spore, nezaoberal sa jeho ďalšou odvolacou argumentáciou, a v súlade s § 388 CSP zmenil rozsudok vo vyhovujúcom výroku I. tak, že nárok žalobkyne na primerané finančné zadosťučinenie zamietol.

Vzhľadom na zmenu napadnutého rozsudku odvolací súd podľa § 396 ods. 2 CSP rozhodol o trovách celého konania a vychádzajúc z plného procesného úspechu žalovaného, mu priznal náhradu trov celého konania v plnom rozsahu, vychádzajúc z toho, že vo veci neboli preukázané ani tvrdené skutočnosti opodstatňujúce aplikáciu § 257 CSP vo vzťahu k žalobkyňi.

Rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1, 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1, 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).